

ФОНД
НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development -
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

THE ATTITUDE OF BULGARIAN WOMEN TOWARDS THE SYMPTOM OF EXTRAMENSTRUAL GENITAL BLEEDING

Valentin Irmov¹, Assen Pachedjiev², Petar Petrov^{3,4}

¹*University Multi-Profile Hospital for Active Treatment "Deva Maria" – Burgas, Bulgaria*

²*Tissue Bank Cryo Center Bulgaria*

³*Multi-Profile Hospital for Active Treatment "Escullap" – Pazardzhik, Bulgaria*

⁴*University of agribusiness and rural development - Bulgaria*

Abstract: For the majority of respondents, non-menstrual bleeding is mainly associated with hormonal disorders. By increasing the education of women, the relative share of those who associate the emergence of non-menstrual genital bleeding with the risk of neoplastic disease increases. Nearly a quarter of women with extramural uterine bleeding have not taken any measures, but have waited to see if they will stop from itself. Increasing the education of the women studied leads to an increase in the relative share of those who would immediately seek specialized medical assistance in non-menstrual uterine bleeding.

Keywords: extramenstrual uterine bleeding, education, risk.

ОТНОШЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖЕНИ КЪМ СИМПТОМА ИЗВЪНМЕНСТРУАЛНО ГЕНИТАЛНО КЪРВЕНЕ

Валентин Ирмов¹, Асен Пачеджиев², Петър Петров^{3,4}

¹УМБАЛ „Дева Мария“, гр. Бургас

²ТБ Криво Център България

³МБАЛ „Ескулап“, гр. Пазарджик

⁴Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив

Резюме: За най-голяма част от анкетираните извънменструалното кървене е свързано главно с хормонални нарушения. С повишаване на образоваността на жените се повишава и относителният дял на тези, които свързват появата на извънменструалното генитално кървене с риска от неопластично заболяване. Близко една четвърт от жените при получено извънменструално маточно кървене не са предприемали никакви мерки, а са изчакали, за да видят дали няма да спре от само себе си. Повишаването на образоваността на изследваните жени води до увеличаване на относителния дял на тези, които веднага биха потърсили специализирана помощ при извънменструалното маточно кървене.

Ключови думи: извънменструално маточно кървене, образованост, риск.

ВЪВЕДЕНИЕ

Извънменструалното генитално кървене е един от най-алармиращите и сериозни симптоми в гинекологията. Нито едно кръвотечение от влагалището извън менструалния цикъл не бива да бъде подминавано с лека ръка. Въпреки че симптомът е алармиращ главно за карцином на ендометриума, в определени случаи (главно когато кървенето е контактно) задължително трябва да помислим и за процес, свързан с маточната шийка.

ОСНОВНА ЦЕЛ

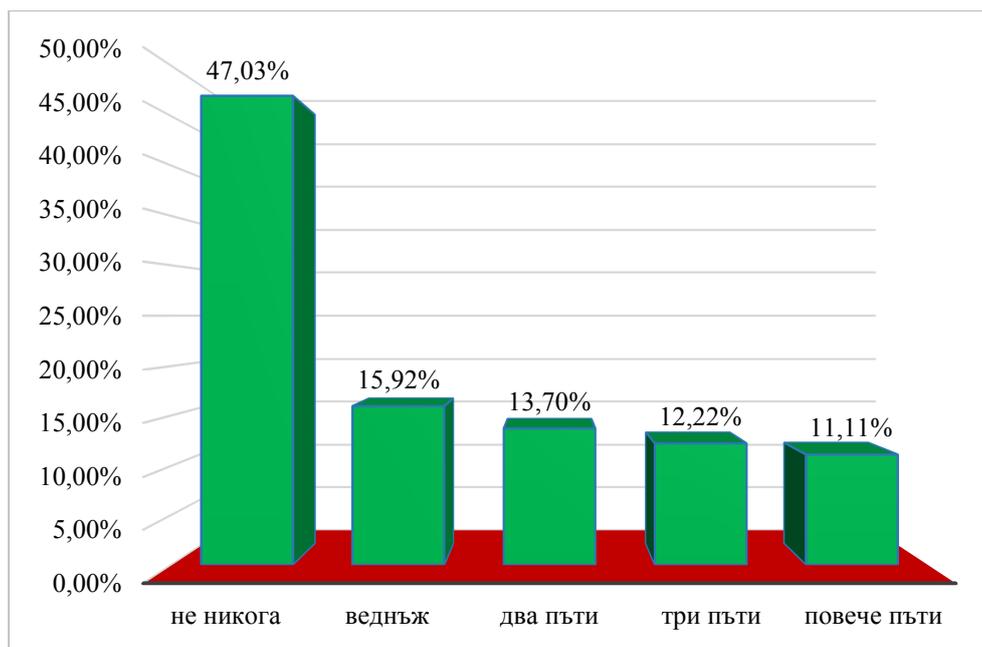
Проучването ни по отношение на познанията на анкетираните, свързани с извънменструалното кървене, цели да установи каква част от тях са имали подобни епизоди в живота си, с какво свързват симптома, какво са направили при получено генитално кървене, как са били третирани при получено кървене и какво биха направили, ако в бъдеще получат генитално кървене.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЯ

Първият въпрос, на който отговориха анкетираните, бе: „Получавали ли сте извънменструално генитално кървене през живота си, ако да, колко пъти?“. Целта ни бе да установим до каква степен и колко от жените са се срещали с проблема. Анализирайки получените резултати установихме, че 47,03±1.7% никога в живота си не са имали извънменструално генитално кървене, веднъж в живота си такова са получавали – 15,92±1.34%, два пъти – 13,70±1.31%, три пъти – 12,22%±1.31, а 11,11±1.29% – повече пъти (Фигура 1).

След като установихме каква част от анкетираните жени са имали през живота си епизоди с извънменструално генитално кървене, решихме да зададем въпроса: „С какво най-често свързвате симптома извънменструално генитално кървене?“, за да разберем до каква степен те отдават значение на пробема и до каква

степен го свързват със заплахата от онкологично заболяване. Установихме, че за най-много от анкетираните ($32,96 \pm 1.23\%$) извънменструалното кървене е свързано главно с хормонални нарушения, на второ място по значимост жените отдават на риска от неопластично заболяване ($28,14\% \pm 1.27$). Според $22,96 \pm 1.9\%$ от анкетираните гениталното кървене е свързано с нередовна менструация (Фигура 2). Въпреки че групата на жените, свързващи гениталното кървене с възможност за алармиране за онкологичен процес, е най-многобройна, считаме, че тя е недостатъчна по численост и тепърва трябва сериозно да се работи за популяризиране важноста и сериозността на симптома извънменструално генитално кървене сред българските жени.

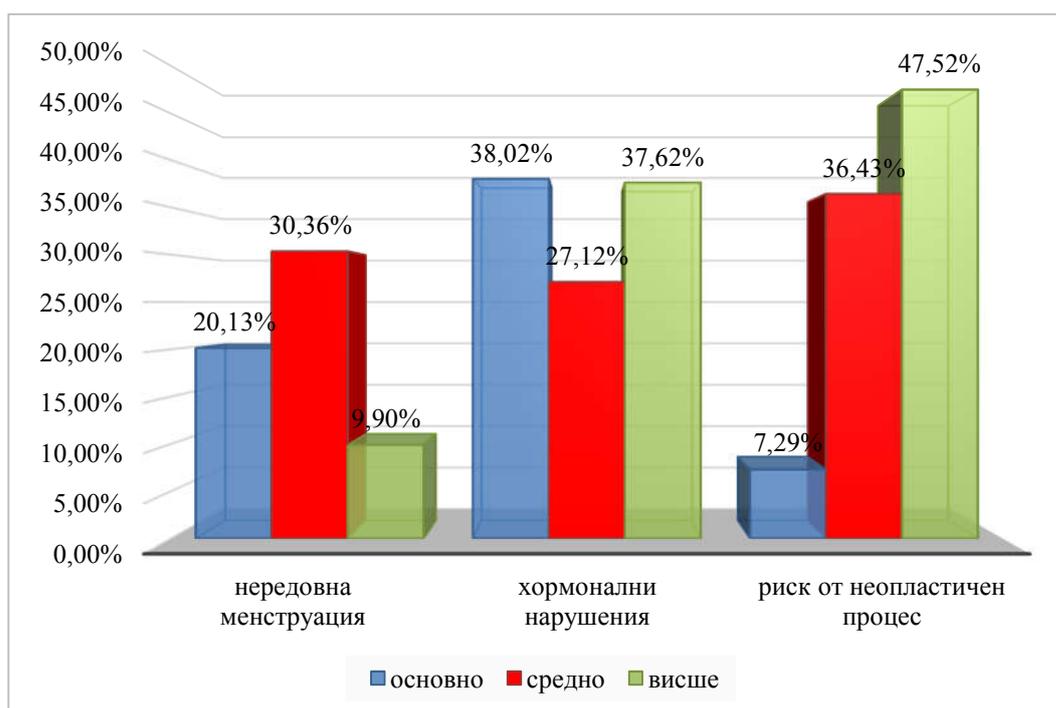
Фигура 1. Разпределение на анкетираните според наличието или липсата на епизоди през живота им, в които са имали извънменструално генитално кървене.

Фигура 2. Разпределение на анкетираните според евентуалните причини, с които свързват симптома извънменструално маточно кървене

Таблица 1. Влияние на образованието върху поведението на анкетираните при поява на симптома извънменструално генитално кървене

		нередовна менструация	хормонални нарушения	риск от неопластичен процес	не могат да преценят
образование	брой	124	178	152	86
основно	192	39 – 20,13%	73 – 38,02%	14 – 7,29%	66 – 34,37%
средно	247	75 – 30,36%	67 – 27,12%	90 – 36,43%	15 – 6,07%
висше	101	10 – 9,90%	38 – 37,62%	48 – 47,52%	5 – 4,95%
общо	540				

Фигура 3. Влияние на образованието върху мнението им за произхода на симптома извънменструално генитално кървене

Установихме влияние на образованието на анкетираните върху изследвания показател. С повишаване на образоваността на жените се повишава и относителният дял на тези, които свързват появата на извънменструалното генитално кървене с риска от неопластично заболяване. При анкетираните с основно образование процентът на жените, отдаващи сериозно значение на симптома, е най-малък – $7,29 \pm 1,21\%$. При жените със средно образование същият процент се увеличава на $36,43 \pm 1,22\%$. Най-много жени, които гледат сериозно на получено кървене, се срещат в групата на висшистките ($47,52 \pm 1,57\%$). $P < 0,001$ ($\chi^2 = 64,10$) (Таблица 1, Фигура 3).

След като анализахме познанията на анкетираните за възможните причини, предизвикващи извънменструалното генитално кървене, решихме да разгледаме и анализираме и поведението им свързано с появата на симптома. Зададохме им въпроса „Какво направихте при получено маточно кървене?“. С единствения според нас правилен отговор „потърсих незабавно консултация при гинеколог“ за съжаление са отговорили само $33,70 \pm 1,32\%$. Това трябва да ни покаже колко много още трябва да се работи в дадената насока! Около една четвърт от жените

(26,29±1.1%) съобщават, че са изчакали, за да видят дали няма да спре от само себе си, а цели 10,55±1.1% са заявили, че при получено маточно кървене не приемат абсолютно никакви мерки. Според нас такова отношение към симптома извънменструално маточно кървене е недопустимо, тъй като може да бъде загубено много ценно време, което после да се окаже фатално. 21,11±1.11% от анкетираните жени са отговорили, че първото нещо, което са направили при маточно кървене, е да потърсят информация в интернет, което според нас е нож с две остриета. От една страна, в интернет има огромна и пълна информация относно проблема, рисковете, с които е свързан, и правилното поведение, но от друга, в мрежата са налични и много дезинформации или некоректни материали по проблема, затова считаме, че търсенето на медицинска информация без предварителната медицинска подготовка на сърфиращия би било по скоро вредно за него. Абсурдно, но не и учудващо, като се има предвид масовата «здравна дезинформация», заливаща страната ни напоследък, звучи фактът, че 8,33±1.12% са потърсили консултация при човек, занимаващ се с алтернативни медицински методи, нелекар – народни лечители, хомеопати, биоенерготерапевти и т.н. (Фигура 4).

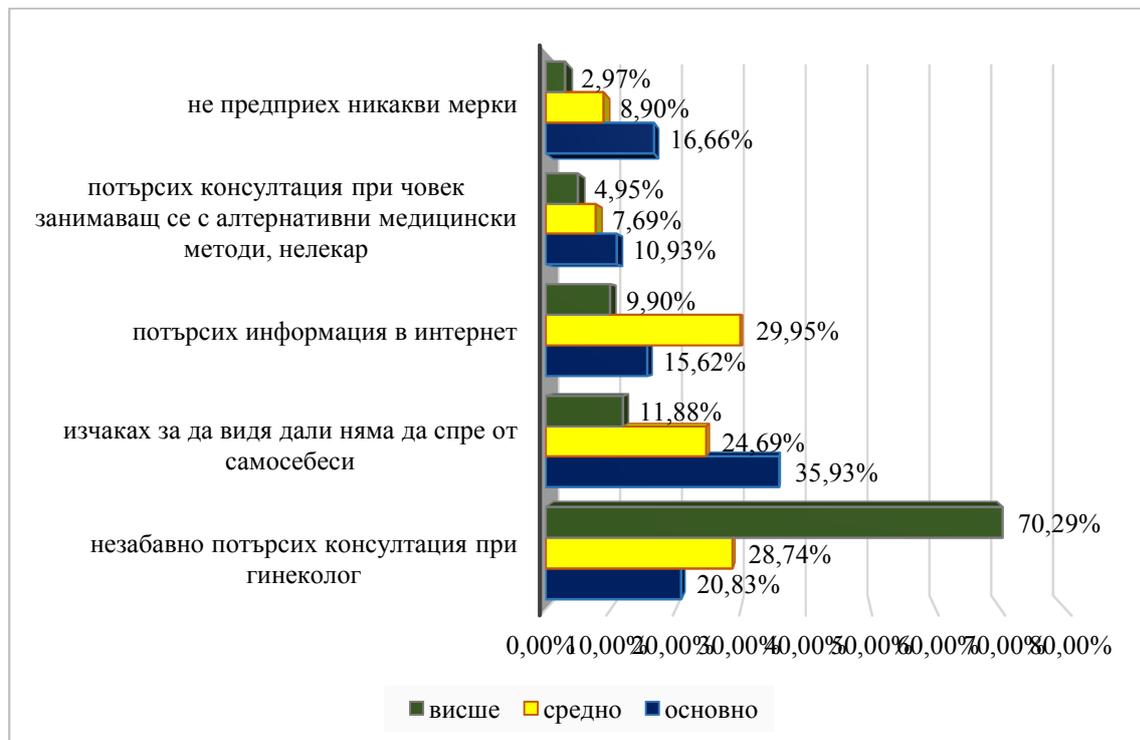
Фигура 4. Разпределение на анкетираните според поведението им при извънменструално маточно кървене

Установихме определено влияние на образованието на анкетираните върху поведението им при получаване извънменструално маточно кървене $P < 0.001$ ($u = 21.34$). В групата на анкетираните с основно и по-ниско образование преобладават жени, които са отговорили, че са изчакали, за да видят дали кървенето няма да спре от само себе си – 35,93±1.21%. При жените със средно образование най-висок е процентът на тези, които при поява на симптома са потърсили информация в интернет, или общо 29,95±1.23% от тях биха предприели това като поведение на

първи избор. С увеличаване на образоваността започва да се повишава процентът на жените, които веднага са потърсили консултация от лекар специалист. Този процент става най-голям при най-образованите – вишистките с магистърска степен – $70,29 \pm 1.27\%$ (Таблица 2, Фигура 5).

Таблица 2. Влияние на образованието върху поведението на анкетираните при поява на симптома извънменструално генитално кървене

	образование	основно	средно	висше
поведение	брой	192	247	101
незабавно потърсих консултация при гинеколог	182	40 – 20,83%	71 – 28,74%	71 – 70,29%
изчаках за да видя дали няма да спре от самосебеси	142	69 – 35,93%	61 – 24,69%	12 – 11,88%
потърсих информация в интернет	114	30 – 15,62%	74 – 29,95%	10 – 9,90%
потърсих консултация при човек занимаващ се с алтернативни медицински методи, нелекар	45	21 – 10,93%	19 – 7,69%	5 – 4,95%
не предприех никакви мерки	57	32 – 16,66%	22 – 8,90%	3 – 2,97%

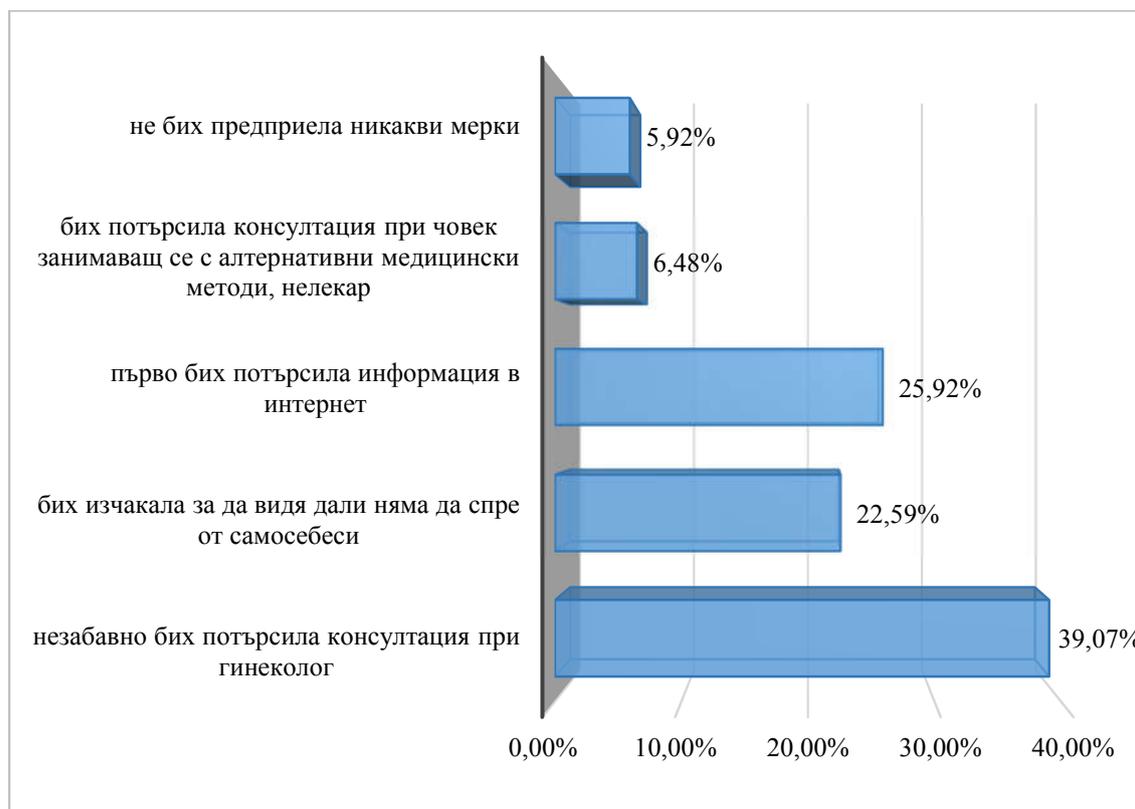

Фигура 5. Влияние на образованието върху поведението на анкетираните при поява на симптома извънменструално генитално кървене.

След като ретроспективно изследвахме поведението на анкетираните жени при получено извънменструално маточно кървене, проучихме и мнението им по отношение на евентуалното им поведение при поява на този симптом в бъдеще.

Отговорите на въпроса „Какво бихте направили, ако получите маточно кървене?“ до голяма част съвпадат с тези по предходния въпрос. И тук най-голямата част от жените ($39,07\% \pm 1.61$) отговарят, че биха „потърсили незабавно консултация при гинеколог“. Въпреки това обаче според нас тези стойности изобщо не са

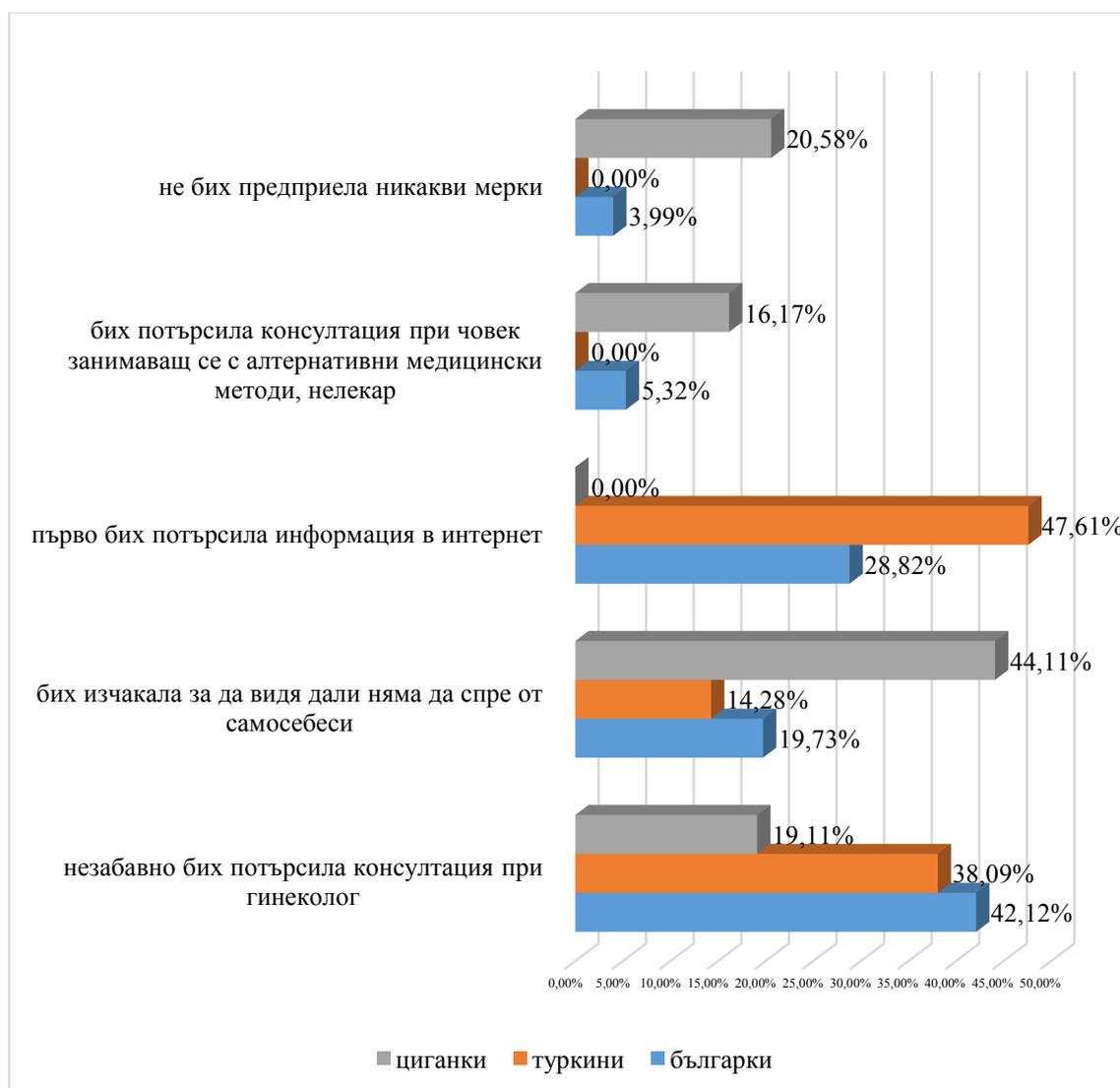
задоволителни, тъй като и тук е голям броят на жените, които съобщават, че не биха направили нищо или биха предприели изчаквателно поведение (Фигура 6).

Фигура 6. Разпределение на анкетираните според поведението, което биха предприели, ако получат извънменструално маточно кървене.

След съпоставяне мненията на анкетираните с техния етнос открихме статистически значими различия $P \leq 0.01$. При българките броят на тези, които имат намерение веднага след получено кървене да потърсят специализирана медицинска помощ, е най-висок – $42,12 \pm 1.51\%$. Същият показател е малко по-нисък при жените, декларирани турски етнически произход – $38,09 \pm 1.25\%$. Най-малко жени, имащи намерение да потърсят лекар при получено кървене, могат да бъдат открити сред жените от ромската етническа група – $19,11 \pm 1.11\%$ (Фигура 7, Таблица 3).

Влиянието на възрастта на анкетираните жени върху мнението им по въпроса е категорично: при анкетираните до 25-годишна възраст най-висок е процента на жените, които не биха предприели никакви действия или биха изчакали общо $42,84 \pm 1.42\%$. При 25-35-годишните същите проценти започват да спадат за сметка на тези, които незабавно биха се консултирали с гинеколог. Същата тенденция се наблюдава и при 35-45-годишните. При жените от най-високата възрастова група, тези над 45 години е най-висок процентът на тези, които веднага биха потърсили лекарска помощ $P < 0.001$ (Таблица 4, Фигура 8).

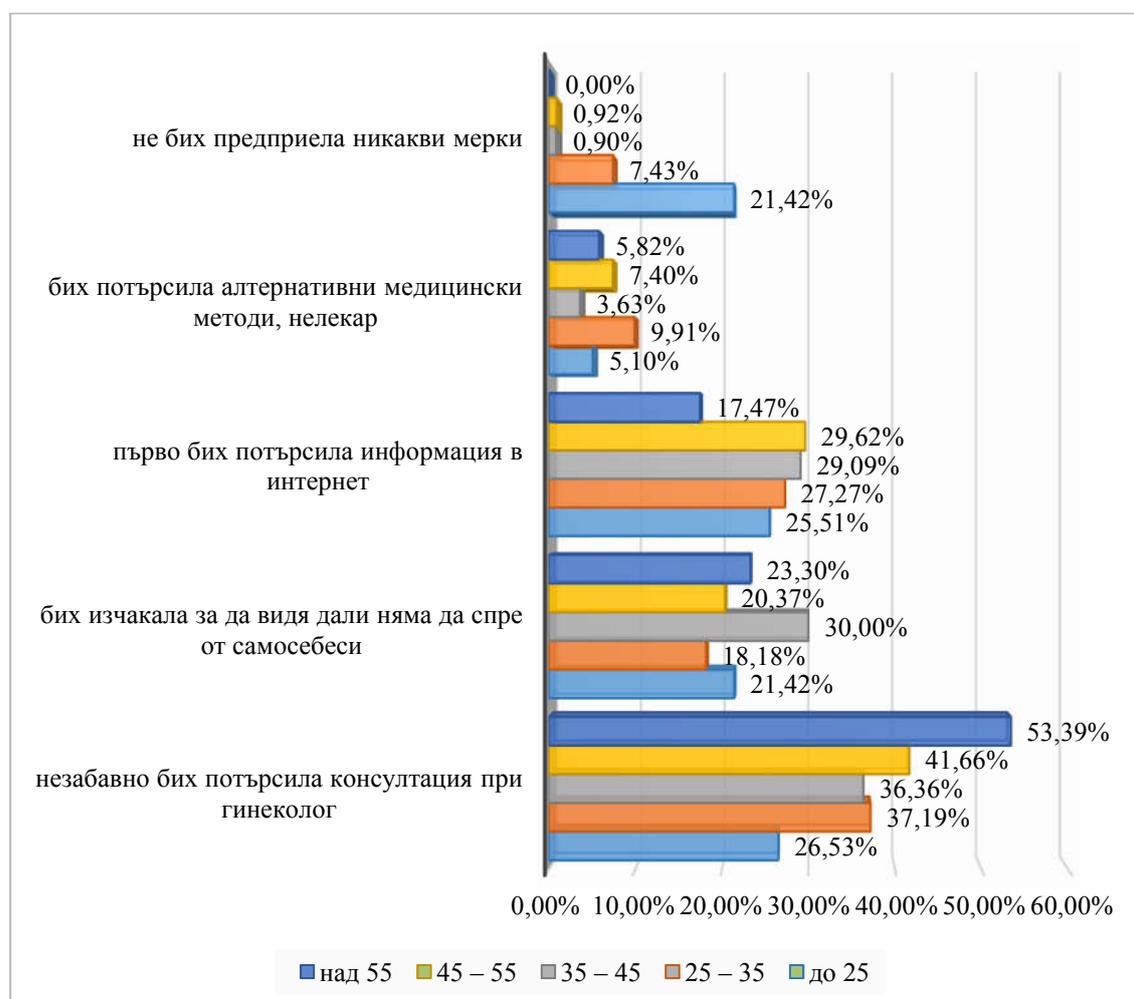
Фигура 7. Влияние на етническата група върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

Таблица 3. Влияние на етническата принадлежност върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

поведение	етнос брой	българки 451	туркини 21	циганки 68
незабавно бих потърсила консултация при гинеколог	211	190 – 42,12%	8 – 38,09%	13 – 19,11%
бих изчакала, за да видя дали няма да спре от само себе си	122	89 – 19,73%	3 – 14,28%	30 – 44,11%
първо бих потърсила информация в интернет	140	130 – 28,82%	10 – 47,61%	0 – 0,00%
бих потърсила консултация при човек, занимаващ се с алтернативни медицински методи, нелекар	35	24 – 5,32%	0 – 0,00%	11 – 16,17%
не бих предприела никакви мерки	32	18 – 3,99%	0 – 0,00%	14 – 20,58%

Таблица 4. Влияние на възрастта върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

възраст	Брой 540 - 100%	незабавно бих потърсила консултация при гинеколог	бих изчакала за да видя дали няма да спре от самосебеси	първо бих потърсила информация в интернет	бих потърсила алтернативни медицински методи, при нелекар	не бих предприела никакви мерки
		211	122	140	35	32
до 25	98	26 – 26,53%	21 – 21,42%	25 – 25,51%	5 – 5,10%	21 – 21,42%
25 – 35	121	45 – 37,19%	22 – 18,18%	33 – 27,27%	12 – 9,91%	9 – 7,43%
35 – 45	110	40 – 36,36%	33 – 30,00%	32 – 29,09%	4 – 3,63%	1 – 0,90%
45 – 55	108	45 – 41,66%	22 – 20,37%	32 – 29,62%	8 – 7,40%	1 – 0,92%
над 55	103	55 – 53,39%	24 – 23,30%	18 – 17,47%	6 – 5,82%	0 – 0,00%

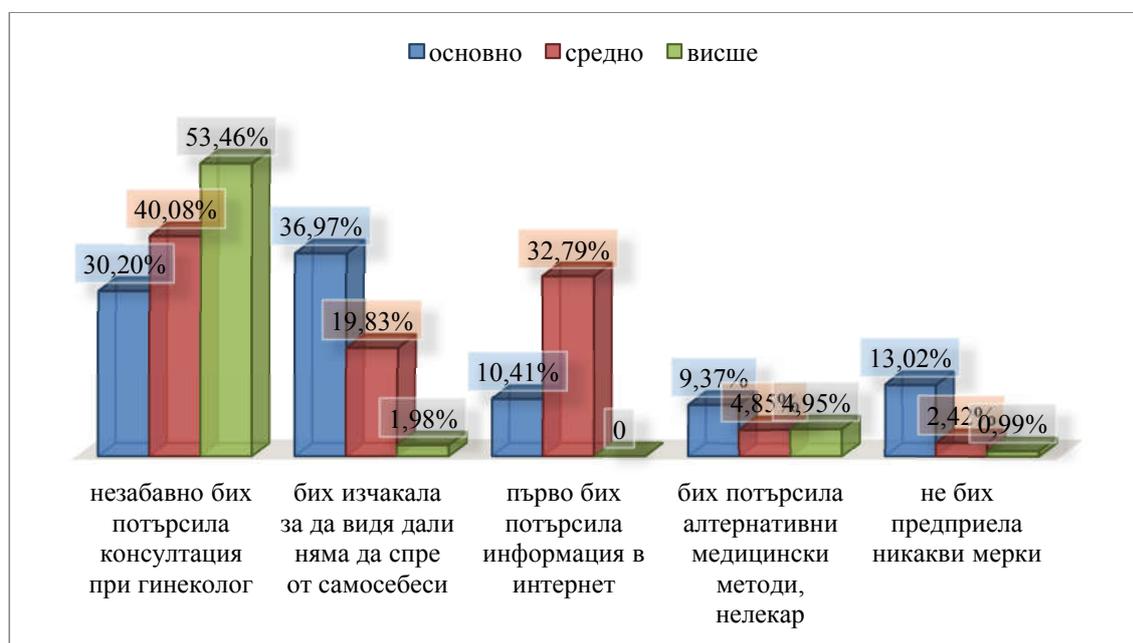

Фигура 8. Влияние на възрастта върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

Образованието също се оказва фактор, влияещ върху мнението на анкетираните. Повишаването на образоваността на изследваните жени води до увеличаване на относителния дял на тези, които веднага биха потърсили специализирана помощ при извънменструалното маточно кървене. Най-много анкетираните, декларирали, че ако получат кървене, веднага биха потърсили медицинска помощ, може да бъдат открити сред висшистките – $53,46 \pm 1,45\%$. При жените със средно образование същите проценти спадат на $40,08\%$. Най-много жени, които не биха предприели никакви мерки ($13,02 \pm 1,32\%$), и такива, които биха чакали кървенето им да премине от само себе си ($36,97 \pm 1,32\%$), се срещат при жените с основно образование $P < 0,001$ (Фигура 9, Таблица 5).

Таблица 5. Влияние на образованието върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

поведение	образование брой	основно 192	средно 247	висше 101
незабавно бих потърсила консултация при гинеколог	211	58 – 30,20%	99 – 40,08%	54 – 53,46%
бих изчакала, за да видя дали няма да спре от само себе си	122	71 – 36,97%	49 – 19,83%	2 – 1,98%
първо бих потърсила информация в интернет	140	20 – 10,41%	81 – 32,79%	39 – 38,61%
бих потърсила алтернативни медицински методи, нелекар	35	18 – 9,37%	12 – 4,85%	5 – 4,95%
не бих предприела никакви мерки	32	25 – 13,02%	6 – 2,42%	1 – 0,99%

Фигура 9. Влияние на образованието върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

Логично, за да получим всеобхватна представа по въпроса, решихме да разгледаме и поведението на другата страна, участваща в процеса на лечение – лекарите. Зададохме на анкетираните въпроса „При получено маточно кървене и потърсена от Вас лекарска помощ, как бяхте третирана?“. Логично се оказа, че най-

често прилаганата мярка от специалистите при извънматочно кървене е пробното абразео (кюретаж). Смушаващ обаче според нас е факта, че въпреки и най-популярно, то не е в пъти по-често прилагано от опитите за медикаментозно повлияване и изчаквателното поведение, както би трябвало да бъде. Прави впечатление и немалкият процент на анкетираните, които не са запознати с приложеното им лечение, което според нас също е немалък пропуск, както от страна на жената, която не е проявила достатъчно интерес към вида на манипулациите и методите, които са ѝ били приложени, така и от страна на пекарите, които явно не са намерили достатъчно време да разяснят на пациентката как точно я лекуват (Фигура 10).

Фигура 10. Влияние на образованието върху поведението, което анкетираните биха предприели, ако в бъдеще получат извънменструално маточно кървене

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За най-голяма част от анкетираните извънменструалното кървене е свързвано главно с хормонални нарушения. С повишаване на образоваността на жените се повишава и относителният дял на тези, които свързват появата на извънменструалното генитално кървене с риска от неопластично заболяване. Близо една четвърт от жените при получено извънменструално маточно кървене не са предприемали никакви мерки, а са изчакали, за да видят дали няма да спре от само себе си. Повишаването на образоваността на изследваните жени води до увеличаване на относителния дял на тези, които веднага биха потърсили специализирана помощ при извънменструалното маточно кървене.

ЛИТЕРАТУРА

1. Alvarez EA, Brady WE, Walker JL, et al. Phase II trial of combination bevacizumab and temsirolimus in the treatment of recurrent or persistent endometrial carcinoma: a Gynecologic Oncology Group study. *Gynecol Oncol*. 2013 Apr;129(1):22-7. Epub 2012 Dec 20.
2. Bray, F., et al., Endometrial cancer incidence trends in Europe: underlying determinants and prospects for prevention. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev*, 2005.

14(5): p. 1132-[26]Beining RM, Dennis LK, Smith EM, Dokras A. Meta-analysis of intrauterine device use and risk of endometrial cancer. *Ann Epidemiol.* 2008;18:492-499.

3. Cardenes HR, Look K, Michael H, Cerezo L. Endometrium. In: Halperin EC, Perez CA.

4. Brady LW, eds. Perez and Brady's Principles and Practice of Radiation Oncology. 5th ed. Philadelphia, Pa: Lippincott Williams and Wilkins; 2008: 1610-1628.

5. Cardenes HR, Look K, Michael H, Cerezo L. Endometrium. In: Halperin EC, Perez CA.

6. Brady LW, eds. Perez and Brady's Principles and Practice of Radiation Oncology. 5th ed. Philadelphia, Pa: Lippincott Williams and Wilkins; 2008: 1610-1628.

7. Dalvi TB, Canchola AJ, Horn-Ross PL. Dietary patterns, Mediterranean diet, and endometrial cancer risk. *Cancer causes & control : CCC.* Nov 2007;18(9):957-966.

8. European age-standardised rates calculated by the Statistical Information Team at Cancer Research UK. 2011, using data from GLOBOCAN 2008, v1.2, IARC.

9. Evans JM, Donnelly LA, Emslie-Smith AM, et al. Metformin and reduced risk of cancer in diabetic patients. *BMJ.* 2005;330:1304–1305.

10. Nout RA, Smit VT, Putter H, et al. Vaginal brachytherapy versus pelvic external beam radiotherapy for patients with endometrial cancer of high-intermediate risk (PORTEC-2): an open-label, non-inferiority, randomised trial. *Lancet.* 2010 Mar 6;375(9717):816-23.

11. Nussler NC, Reinbacher K, Shanny N, et al. Sex-specific differences in the expression levels of estrogen receptor subtypes in coloectal cancer. *Gend Med.* 2008 Sep; 5(3):209-17.

12. Odagiri T, Watari H, Hosaka M, Mitamura T, Konno Y, Kato T, Sakuragi N. Multivariate survival analysis of the patients with recurrent endometrial cancer. *J Gynecol Oncol.* Mar 31 2011;22(1):3-8.

13. Ohno S, Sumiyoshi Y, Hashine K, Shirato A, Kyo S, Inoue M. Phase I Clinical Study of the Dietary Supplement, *Agaricus blazei* Murill, in Cancer Patients in Remission. *Evidence-based complementary and alternative medicine : eCAM.* 2011;2011:192381.

14. Ollberding NJ, Lim U, Wilkens LR, Setiawan VW, Shvetsov YB, Henderson BE, Goodman MT. Legume, soy, tofu, and isoflavone intake and endometrial cancer risk in postmenopausal women in the multiethnic cohort study. *Journal of the National Cancer Institute.* Jan 4 2012;104(1):67-76.

15. Punnonen R, Mattila J, Kuoppala T, Koivula T. DNA ploidy, cell proliferation and steroid hormone receptors in endometrial hyperplasia and early adenocarcinoma. *J Cancer Res Clin Oncol.* 1993;119(7):426-429.

16. Purdie DM, Green AC. Epidemiology of endometrial cancer. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol.* Jun 2001;15(3):341-354.